ఏటి ఒడ్డున నీటిపూలు

- కోలిపాక రమామణి

రమామణిగారు 29 యేళ్ళ వయసులో వ్రాసిన మొదటి నవల ఈ 'ఏటి ఒడ్డున నీటిపూలు'. పోటీల్లో బహుమతి గెలుచుకుంది. తర్వాత కన్నడపత్రికలో అనువాదమై సీరియల్ గా వచ్చింది. అప్పుడు పుస్తకరూపంలో వెలువడింది. ఆ తర్వాత నాలుగైదు సంవత్సరాల వ్యవధిలోనే 'వెన్నెల్లో పిల్లనగ్రోవి', 'గడ్డిపోచలు','హాలాహలంలో అమృతం' లాంటి పాఠకాదరణ పొందిన నవలలు వ్రాశారు. అప్పటి అన్ని ప్రముఖపత్రికలలోను, ఆకాశవాణికి కథలు కూడా వ్రాశారు.

(గత సంచిక తరువాయి)

ఆంధ్రప్రభ వారపత్రిక ఉగాది నవలల పోటీలో ద్వితీయ బహుమతి పొందిన నవల (1968)

చారుమతి ఇంట్లో అంతా సంతోషంగా ఉన్నారు. మే నెల మొదటి తారీఖున శంకరం దగ్గిర నుంచి ఉత్తరమూ, అయిదు వందల రూపాయలకి మనియార్డరూ వచ్చాయి. ఆ రోజు శాంతమ్మ సంతోషం చెప్పనలవి కానిది. ఇంట్లో అందరికీ కూడా మహానందమయ్యింది. శంకరం ఉత్తరంలో నాలుగు ముక్కలే రాశాడు.

"అమ్మకు,

నమస్కారాలు.

నేను క్షేమంగా ఉన్నాను. ప్రస్తుతం నేను మధ్యప్రదేశ్ లో, 'బిజోరి' అనే ప్రదేశంలో బొగ్గు గనులలో ఉద్యోగం చేస్తున్నాను. గనులలో పని చేస్తున్నానని భయపడకు. ప్రమాదమేమీ లేదు. ఈ ఉద్యోగం ఎలా వచ్చిందో నేను మన ఊరు వచ్చినప్పుడు వివరంగా అన్నీ చెబుతాను. నా కిప్పుడు నెలకి మూడు వందల రూపాయల పైన దొరుకుతూంది. ప్రతి నెలా నేను వంద రూపాయలు ఇంటికి పంపుతాను.

తొందరలోనే సెలవు తీసుకుని వస్తాను.

అక్కడ అందరూ బాగున్నారని తలుస్తాను. మామ్మ ఆరోగ్యం ఎలా ఉంది? రేవతక్క, బావగారూ, పిల్లలూ క్షేమంగా ఉన్నారా? చారుని, భగవతిని అడిగానని చెప్పు. అందరినీ చూడాలని ఉంది. మన ఇంట్లో ఉండే రామారావు మాస్టారు బాగున్నారా? ఆయనికి నా నమస్కారాలు అందజెయ్యి.

ఉంటాను.

శంకరం

ఉత్తరం చదువుకొని ఆనంద బాష్పాలు రాల్చింది శాంతమ్మ. తమ సంతోషం పంచుకోవడానికి అత్తగారూ, భర్తా లేరని విచారించింది అంతలోనే.

శంకరం పంపిన అయిదు వందలూ చూడగానే పెద్ద బరువు తీరినట్లు నిట్టూర్చింది చారుమతి. పూర్వం వరీక్షల కోసము, ముసలావిడ మందుల కోసము, భానుమతి పెళ్ళికి చేసిన అప్పులు ఇంకా కొన్ని మిగిలి పోయాయి. ఆ అప్పుల మీద వడ్డీ పెరుగుతూంది. 'ఎలా తీర్చడమా? ఇంట్లో ఏ వస్తువులు అమ్మడమా?' అని బెంగ పెట్టుకుంది చారుమతి.

తల్లితో చెప్పి శంకరం పంపిన డబ్బంతా తీసుకుని మూడిళ్ళ అవతల ఉన్న సూరమ్మ గారింటికి వెళ్ళింది. ఆవిడ వడ్డీకి డబ్బు ఇస్తుంది. బాకీ తీర్చగా చారుమతి చేతిలో మిగిలినవి ముప్పయి రూపాయలు. ఎంతో కష్టమనిపించింది. ఆ డబ్బు తీసుకువెళ్ళి తల్లి చేతిలో పోసి, "ఇదేనమ్మా మిగిలింది" అంది. డబ్బు చూసి నిట్టూర్చింది శాంతమ్మ,

శంకరం పంపిన డబ్బుతో ఎన్నో కొనవచ్చుననుకుంది శాంతమ్మ. అందరు కూతుళ్ళకూ తలో చీరా, రవికా అయినా అమరుతాయనుకుంది. ఇప్పుడు చూస్తే మూడే మూడు పదిరూపాయల నోట్లు మిగిలాయి. భగవతికి బట్టల పిచ్చి ఎక్కువ. తక్కిన వాళ్ళెవరూ బట్టల కోసం అంత వాచిపోరు.

శాంతమ్మ తిరిగి చారుమతి చేతికి డబ్బు ఇస్తూ, "భగవతికి బట్టలు కొను" అంది.

మాలతి కూడా చిన్నదే. ఇద్దరికీ కొంటే బాగుండుననుకుంది చారుమతి. భగవతి చీర కొనుక్కోగా మిగిలిన డబ్బుతో కొనవచ్చు ననుకుంది.

ఆ రోజు సాయంత్రమే భగవతినితీసుకుని బట్టల కొట్లకి వెళ్ళింది చారుమతి.

"నాకు నల్ల జార్జెట్ చీర కొనుక్కోవాలని ఎన్నాళ్ళ నించో ఉందక్కా. ఇవాళ కొనుక్కుంటాను" అంది భగవతి దారిలో. "సరే" నంది చారుమతి.

బజార్లో నాలుగైదు కొట్లు తిరిగాక నల్ల జార్జెట్ చీర దొరికింది. దాని మీదికి నల్ల లాన్ గుడ్డ జాకెట్టుకు తీసుకుంది భగవతి. రెండూ కలిపి ఇరవై ఎనిమిది రూపాయలు అయ్యాయి. 'ఇంక మాలతికి ఏం కొనను?' అనుకుంది చారుమతి. కాని చీర తీసుకుని తెగ ఆనంద పడిపోతున్న చిన్న చెల్లెలి ముఖం చూశాక మాలతికి చీర కొనలేదన్న విచారం తగ్గి పోయింది.

"ఆదివారం పిక్నిక్ ప్రోగ్రాం ఉంది కాదక్కా. ఆ రోజు కట్టుకుంటాను" అంది భగవతి హుషారుగా.

చారుమతికీ, రామారావుగారికీ వేసంగి సెలవులు ఇచ్చేశారు. ఆదివారం ఎక్కడికైనా పిక్నిక్ కి వెళ్దామని గోపాల్ సూచన చేశాడు. అతని సూచన అందరికీ నచ్చింది. ముఖ్యంగా రామారావుగారూ, భగవతీ చాలా మద్దతు ఇచ్చి ఉత్సాహం చూపించారు. ఎక్కడికి వెళదామని ఆలోచించారు.

"సర్పవరం వెళదాం. అక్కడ మల్లె తోటలు, మామిడితోటలు చాలా బాగుంటాయి" అంది చారుమతి.

"అవును. అక్కడ భావనారాయణ స్వామి దర్శనం కూడా చేసుకోవచ్చు" అంది శాంతమ్మ.

అందరూ ఆమోదించారు. ప్రొద్దున్నే తినడానికి యేమైనా తీసుకుని వెళ్లాలని నిశ్చయించుకున్నారు. తమతో పాటు శాంతమ్మ, గోపాల్ తల్లి శారదమ్మ కూడా రావాలని చిన్న వాళ్ళంతా పట్టు పట్టారు. "మీ అందరితో మేమెందుకు?" అని వెనక తీసినా, చిన్నవాళ్ళ బలవంతానికి లొంగక తప్పింది కాదు పెద్ద వాళ్లకి.

ఆదివారం ఉదయం ఎనిమిది గంటలకల్లా వచ్చేశారు శారదమ్మా, గోపాలూను. పెద్ద కారియర్ నిండా జంతికలు, చేగోడీలు చేసి తెచ్చింది శారదమ్మ. పులిహోర, దద్దోజనం చేసింది శాంతమ్మ.

"కోటయ్య కొట్లో రెండు రూపాయలు పెట్టి కాజాలు కొనుక్కు రావయ్యా" అన్నారు రామారావుగారు.

ఇంటి తాళం వేసుకుని కారియర్లతో బయలుదేరుతున్న ఈ కుటుంబాన్ని వింతగా చూసారు ఇరుగుపొరుగు. మసీదు దగ్గర సిటీ బస్సు కోసం అందరూ నిలుచున్నారు. గోపాల్ దగ్గిరలోనే ఉన్న కోటయ్య మిఠాయి దుకాణానికి వెళ్లి కాజాలు తెచ్చాడు. శంకరం పంపిన అయిదు వందలలో మిగిలిన రెండు రూపాయలు పెట్టి కొబ్బరికాయ, పళ్ళు, పువ్వులు, కర్పూరం, అగరువత్తులు కొంది చారుమతి.

సర్పవరం కాకినాడకి దగ్గిరలోనే ఉంది. కాకినాడ నించి సిటీ బస్సులు వెళతాయి. బస్సులో యెక్కి అరగంటలో సర్పవరంలో దిగారు అంతా. ఊరికి కొంత దూరంగా ఆగింది బస్సు.

మామిడి తోటలు చూడగానే ఆనందమయింది అందరికి. మామిడి చెట్లన్నిటికీ బరువుగా కాయలు వేళ్ళాడుతున్నాయి.

"ఈసారి మామిడి కాపు బాగుంది" అన్నారు రామారావుగారు, కనుచూపు మేరంతా పచ్చని తోటలతో నిండిన ఆ వూరు చూస్తూ. మామిడి తోటల మధ్య ఇసుక బాటలో నడిచారు అందరూ. గుడికి చేరువవుతున్న కొద్దీ పూలతోటలు యెక్కువ అయ్యాయి. ఎక్కడ చూసినా మల్లె తోటలు, గులాబీ తోటలు, పూలతోటల మధ్య కాయగూరల మడులూనూ.

"ఈ పూలు, కాయలూ చూస్తూ ఎన్ని రోజులైనా గడిపేయవచ్చు" అంది చారుమతి.

గుడి చేరారు. అది చాలా పురాతనమైనది. శిధిలావస్థలో ఉంది. గుడికి ఎదురుగా చెరువు వుంది. చెరువు నిండా తెల్లని, ఎర్రని తామర పువ్వులు.

"దీన్ని నారదగుండం అంటారు" అంది శాంతమ్మ.

"బావా! నాకా ఎర్ర తామర పువ్వులు తెచ్చి పెట్టవూ?" అంది భగవతి, గోపాల్ ని చూస్తూ. తనకి బావ వరస అవుతాడని తెలిశాక, 'బావా' అనే పిలుస్తోంది అతన్ని భగవతి. శారదమ్మ కొడుకుని బాబూ అని పిలవడం వల్ల తక్కిన అందరూ బాబూ అనే పిలుస్తున్నారు. మాలతి మాత్రం ఏమనీ పిలవదు. మాలతి కంటె గోపాల్ రెండేళ్ళు పెద్ద వాడు.

గోపాల్ పాంటు కాళ్ళ దగ్గిర పైకి మడిచి చెరువు వొద్దుకు వెళ్ళి కొన్ని ఎర్ర, తెల్ల తామరలు తెచ్చి భగవతికి ఇచ్చాడు. తెల్లటి భగవతి నల్లటి జార్జెట్ చీరలో, చేతిలో తామర పువ్వులతో ఎంతో ముద్దుగా, అందంగా వుంది.

చెరువులో కాళ్ళు కడుక్కుని గుడి లోపలి వెళ్ళారు. గుడి అంతా నిర్మానుష్యంగా వుంది. అప్పుడే పూజారి వచ్చి దేవుడి విగ్రహాలకి దీపం వెలిగిస్తున్నాడు.

"పూజ చేయిస్తారేమిటి?" అన్నాడు అతను వీళ్ళను చూస్తూనే.

"అష్టోత్తరం చేయండి" అంది శాంతమ్మ పళ్ళూ, పూలూ ఆయనకి ఇస్తూ.

పూజారి మంత్రాలతో పూజ చేసి, హారతి వెలిగించి, "ఈ స్వామిని భావనారాయణ స్వామి అంటారు. శ్రీ మహా విష్ణువు అవతారమే" అన్నాడు.

అందరూ భక్తితో నమస్కరించి బయటికి వచ్చారు.

కాసేపు చెరువు పక్కనే ఉన్న గడ్డి వాము దగ్గర కూర్చుని, పన్నెండు గంటలకి తెచ్చుకున్న పులిహోరా, దధ్యోదనం తిని తోటలు చూడటానికి బయలుదేరారు.

మల్లె తోలలో మల్లె మొగ్గలు లెక్క లేనన్ని నక్షత్రాలలా ఉన్నాయి. ఒక తోటలో మాలికి డబ్బులు ఇచ్చి పైట చెంగు నిండా మల్లెలు పోయించుకుంది భగవతి.

మామిడి తోటలలో మాత్రం కాయ ముట్టుకోనివ్వమన్నారు తోటమాలులు. రామారావుగారు ఒక తోట మాలిని అడిగారు. "ఇక్కడ నీడగా ఉంది. చెట్ల క్రింద కాసేపు కూర్చుని వెళ్ళి పోతాం" అని. అతను ఒప్పుకున్నాడు.

అందరూ చెట్ల క్రింద కూర్చున్నారు. భానుమతీ, మాలతీ మల్లెమొగ్గలు కడుతూ కూర్చున్నారు. మల్లె మొగ్గల కోసమని ఇంటి దగ్గిర నించే దారం తెచ్చారు వాళ్ళు. శారదమ్మ తన కారియర్ తీసి జంతికలు, చేగోడీలు కాయితాలలో పెట్టి అందరికీ ఇచ్చింది.

"శారదమ్మా! ఒక చక్కటి కృతి పాడమ్మా. చిన్నప్పుడు నువ్వు ఎంతో బాగా పాడే దానివి. మళ్ళీ నీ పాట వినాలని వుంది" అంది శాంతమ్మ.

"నా గొంతుక యిప్పుడు బాగా లేదు వదినా. బొంగురు పోయింది. పాట కూడా మరిచి పోయాను" అంది శారదమ్మ.

"ఫరవాలేదు పాడండి. నాకూ సంగీతం అంటే చాలా ఇష్టం" అన్నారు రామారావుగారు.

శారదమ్మ కాసేపు ఆలోచించి, యదుకుల కాంభోజి రాగంలో త్యాగరాజ కృతి పాడింది.

"పాహి రామచంద్ర రాఘవా, హరే రామయ్యా"

చారుమతి ఆవిణ్ణే చూస్తూ కూర్చుంది. ఆవిడ గొంతుకలో శ్రావ్యత తగ్గిపోయి ఉండవచ్చు. కాని పాటలో భావం మేళవించి తన్మయురాలై పాడుతూంది. భగవంతుణ్ణి యెదట నిలిచి వేడుకుంటున్నట్టే వుంది.

శారదమ్మ సన్నగా ఉంటుంది. పేదరికం, కష్టాలు అనుభవించిన జాడలూ ఆవిడలో ముద్ర వేసుకున్నాయి. ఆవిడ కళ్ళు దీనంగా, అమాయికంగా ఉంటాయి. మంచితనం మనిషిలో, మాటలో నిండి ఉంటుంది. 'గోపాల్ కి తల్లి మంచితనమే వచ్చింది' అనుకుంది చారుమతి.

"ఎంత బాగా పాడారమ్మా! ఈ పాటకి ముసిరి సుబ్రహ్మణ్య అయ్యారు రికార్డు ఉంది. ఆయనే ఎంతో బాగా పాడారనుకున్నాను. కాని ఆయన పాటను మించి పోయింది మీ పాట" అన్నారు రామారావుగారు.

"అమ్మ కింత బాగా సంగీతం వచ్చు కదా బాబూ! నీకూ వచ్చి ఉండాలి. నువ్వో పాట పాడు" అంది భానుమతి.

"నాకు సంగీతం రాదు. భావగీతాలు పాడుతాను" అన్నాడు గోపాల్.

"అవే పాడు" అంది చారుమతి.

గోపాల్ గొంతు సవరించుకున్నాడు. ఎంకి పాట యెత్తుకున్నాడు.

"ఈ రేయి నన్నొల్ల నేరవా రాజా,

ఎన్నెలల సొగసంతా యేటి పాలే నటరా"

అతని గొంతుకలోని గంభీరత్వం బొంగురుతనం పాటకి నిండుతనం కూర్చాయి. ఆడపిల్లలందరికీ అతని పాట ఎంతో నచ్చింది.

"ఎన్నాళ్ళయింది భావగీతం విని" అంది భానుమతి.

"ఎవరు పాడేవారు పూర్వం?" అన్నాడు గోపాల్.

"ఎవరు పాడటం ఏమిటి? మా అక్క పాడుతుంది" అంది మాలతి చారుమతిని చూపిస్తూ.

"వదినా! నువ్వొక పాట పాడవా?" అన్నాడు గోపాల్.

"నువ్వు పాడతావని ఇన్నాళ్ళూ నాకు తెలియదమ్మా" అన్నారు రామారావుగారు ఆశ్చర్యంగా.

"మ్రోయింపకోయ్ మురళి మ్రోయింపకోయ్ కృష్ణ

తీయ తేనియ బరువు

మ్రోయ లేదీ బ్రతుకు"

అన్న కృష్ణ శాస్త్రి గారి పాట పాడింది చారుమతి. చారుమతి కంఠం చాలా తియ్యగా, మధురంగా ఉంది.

"నువ్వింత తీయగా పాడితే మా బ్రతుకూ మోయలేని బరువై పోతుంది" అన్నాడు గోపాల్ సంతోషంగా.

"బావగారూ! మీకు భావ గీతాలంటే అట్టే ఇష్టం ఉన్నట్టు లేదే!" అంది మాలతి.

"ఎందుకిష్టం లేదమ్మా! మా చిన్నప్పుడు మేం రాజేశ్వరరావూ, బాల సరస్వతీ, సూర్యకుమారీ పాడిన భావగీతాలు ఎక్కువగా వినే వాళ్ళం. అయితే మాత్రం వాళ్లకి ఇటు భావగీతాలూ, కర్ణాటక సంగీతం, అటు సైగల్, పంకజ్ మల్లిక్ పాడిన హిందీ పాటలూ అన్నీ ఇష్టమే. నాకు ప్రత్యేకంగా సైగల్ పాటలంటే చాలా ఇష్టం" అన్నారు రామారావుగారు.

"సైగల్ పాటలంటే చాలామంది పెద్దవాళ్ళు ఇష్టపడతారు. అతని పాటలలో ఉన్న గొప్పతనమేమిటో?' అన్నాడు గోపాల్.

"నువ్వు ఒక్కసారి సైగల్ పాడిన 'సోజా రాజకుమారీ', 'బాబుల్ మొరా', 'ప్రేం కా హై ఇస్ జగమే' వంటివి జాగ్రత్తగా వింటే అందులో ఉండే గొప్పతనం నీకే తెలుస్తుంది."

"ఈ మారు శ్రద్ధగా వింటాను. మీరు ఎంతో బాగుంటాయి అంటూన్నారుగా! ఇప్పటి దాకా నేను అతిగా ఇష్టపడినవి భావగీతాలే" అన్నాడు గోపాల్.

'నాకో స్నేహితుడు దొరికాడు, భావగీతాలంటే ఇష్టపడడానికి' అనుకుంది చారుమతి.

ఎండ తగ్గు ముఖం పట్టి, సాయంకాలం పడుతూ ఉండటం గమనించి అందరూ లేచారు.

"అయ్యో, అప్పుడే లేస్తున్నారేమిటి? ఒక్క సినిమా పాట పాడు బావా! " అంది భగవతి గోపాల్ ని చూస్తూ.

అందరూ నవ్వారు. "నీ సినిమా పాట బాకీ ఉండిపోయిందదా?" అంది శాంతమ్మ.

"నాకు రావు భగవతీ. నీ కోసం నేర్చుకుంటాలే" అన్నాడు గోపాల్.

జడల నిండా మల్లె దండలతో, ఖాళీ అయిన కారియర్ లతో తిరుగు ముఖం పట్టారు.

"పిక్నిక్ చాలా సరదాగా గడిచింది" అంది భానుమతి.

"అవును, చాలా బాగుంది" అన్నారు తక్కిన అందరూ.

"శంకరం కూడా ఉంటే బాగుండును" అంది శాంతమ్మ.

కొడుకు దగ్గిర లేక పోవడం ఆవిడకి ఎప్పుడూ లోటుగానే ఉంటుంది.

30

జూన్ నెల వచ్చింది. స్కూళ్ళు తెరిచారు. మాలతికి కూడా టైపిస్టు ఉద్యోగం దొరికింది. శంకరం వంద రూపాయలు పంపాడు. చారుమతి మనస్సుకి ఉల్లాసంగా ఉంది. ఇన్నాళ్ళూ మోసిన కుటుంబ భారం దించుకున్నట్టు అయింది.

స్కూలు తెరిచిన రోజు చారుమతి ఉదయం స్కూలుకి వెళ్లి రాత్రి ఆలస్యంగా ఎనిమిది గంటలకి ఇంటికే చేరింది. అందరి భోజనాలు అయిపోయినా, శాంతమ్మ వంటింట్లో కూతురి కోసం కాచుకుని ఉంది.

"నువ్వు భోజనం చేసెయ్యలేకపోయావా అమ్మా! నా కోసం ఎందుకు కూర్చున్నావు? " అంది చారుమతి వంటింట్లోకి వస్తూ.

"అంత తొందరగా భోజనం చేసి నేను పడే పాటు ఏముంది?... అవును, ఈ రోజు ఇంత ఆలస్యం అయిందేం?" అంది శాంతమ్మ.

"పద్మ వచ్చిందమ్మా. వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్లాను."

"ఎప్పుడూ?"

"నెల్లాళ్ళ పైన అయిందిట. మనం సర్పవరం వెళ్ళిన రోజు పద్మా వాళ్ళ నాన్నగారు మన ఇంటికి వచ్చి, ఇల్లు తాళం వేసి ఉండటం చూసి వెళ్లి పోయారట. మళ్ళీ యీ రోజు స్కూలుకి వచ్చి చెప్పారు."

"ఎలా ఉంది పద్మ? నెల తప్పిందా?" శాంతమ్మ అడిగింది.

"పద్మ చాలా పాడై పోయిందమ్మా. సన్నగా డొక్కులా అయిపోయింది. మనషి కూడా చాలా మారి పోయింది. ఏమిటో ముభావంగా తయారైంది. ఏం మాట్లాడాదు. ఏం అడిగినా 'ఉ, ఊహుం' అంటూ సమాధానాలు చెబుతుంది. పద్మ నాన్నగారూ, అమ్మగారూ కూడా ఎందుకనో విచారంగా, దిగులుగా వున్నారు. నాకు పద్మని చూస్తే చాలా ఏడుపు వచ్చింది."

పద్మ అలా ఎందుకు ఉందో శాంతమ్మకీ అంతు పట్టలేదు.

"అత్తగారు మంచిది కాదేమో. కోడంత్రికం పెట్టిందేమో" అంది చివరికి.

భోజనాలు అయ్యాయి. ఒక కంచంలో కొంచెం కూర, పచ్చడి, అన్నం, చిన్న గిన్నెతో మజ్జిగ ఎత్తి పెట్టింది శాంతమ్మ.

"ఎవరికమ్మా భోజనం ఎత్తి పెట్టావు?" అంది చారుమతి.

"భగవతి సినిమాకి వెళ్ళింది. వచ్చి తింటుందని!"

చారుమతి ఆ మాట వినగానే కోపం వచ్చింది.

"ఎన్ని సార్లు చెప్పానమ్మా సీతతో సినిమాలకి పంపవద్దని! మూడు రోజులకి ఒక సినిమా చూడకపోతే ఈవిడ బ్రతక లేదా?" అంది.

"ఏం చెయ్యనే! ఇంట్లో కూర్చుంటే దానికి తోచదు. సినిమాకి పంపేదాకా నా ప్రాణాలు తోడేస్తుంది" అంది శాంతమ్మ.

"దీని వరస నాకేం నచ్చలేదు" అంటూ చారుమతి ముందరి గదిలోకి వచ్చింది.

రోజంతా పని చేసి వచ్చిన మాలతి అలసటగా పడుకుని ఉంది. భాను ముందరి గదిలో భర్తతో మాట్లాడుతుంది. చల్లగాలి కోసం బయట వరండాలో చాప వేసుకుని మేను వాల్చింది చారుమతి.

భగవతి ఆలోచనలే తిరుగుతున్నాయి. భగవతికి, సీతకి సినిమాల పిచ్చి ఎక్కువ. వచ్చిన ప్రతి కొత్త సినిమాకీ వెళ్ళ వలసిందే. కొత్తవి లేకపోతే, చూసిన పాత సినిమాయే మళ్ళీ చూస్తారు. లేదా ఒక సినిమాను బాగుందనో, పాటలు నేర్చుకోవాలనో మూడు నాలుగు సారు చూస్తారు. "ఎందుకే అలా సినిమాలు చూస్తావు?" అని అడిగితే, "మనం డబ్బు పెట్టుకోనవసరం లేదుగా. సీత డబ్బు పెడుతుంది" అంటుంది. ఆ మాట విని చారుమతి ఒకసారి గట్టిగా అంది. "అలా ఇంకోళ్ళ డబ్బు మీద సినిమాలు చూడటానికి సిగ్గు లేదూ?" అని.

"నాకేం సిగ్గు లేదు. సినిమాలంటే నాకిష్టం" అంది భగవతి.

'ఛీ! ఏం మనిషి!' అని చారుమతి లోపలే ఛీత్కారం చేసుకుంది.

సినిమాల మీద నించి దృష్టి చదువు మీద మళ్ళిద్దామని ఇంట్లో అంతా ప్రయత్నించారు. ఆ ప్రయత్నాలు వ్యర్థమయ్యాయి.

"చదువంటే నాకు ఇష్టం లేదు. నేను పెళ్లి చేసుకుంటాను" అని జవాబు చెప్పింది భగవతి.

'దీన్ని బాగు చెయ్యడ మెలాగో?' అనుకుంది చారుమతి.

భగవతి మీది నించి ఆలోచనలు పద్మ మీదికి మళ్ళాయి. పద్మ అలా ఎందుకైందో? 'మద్రాసుకు ఎప్పుడు వెళతావు?' అంటే సరిగ్గా సమాధానం చెప్పలేదు. పరిస్థితి చూస్తే ఇప్పట్లో మద్రాసు వెళ్లేటట్టు లేదు. ఎందుకు వచ్చేసినట్టు? అక్కడ ఏమైనా గొడవలు జరిగాయా? పద్మ ఎంతో మంచిది. అమాయకురాలు. ఎదటి మనిషిని పల్లెత్తు మాట అనదు. అలాంటి పద్మతో విరోధం ఎవరు వహించ గలరు?

భానుమతి పద్మ దగ్గిరగా కూర్చుని ఎంత ఆప్యాయంగా అడిగినా పద్మ తన కాపరం గురించి ఒక్క మాటా చెప్పలేదు.

'శ్రీదేవికి పద్మ గురించి రాస్తాను. శ్రీదేవికి కూడా పెళ్లి అయింది కనక దాంతో ఏమైనా చెబుతుందేమో' అనుకుంది చారుమతి.

మరునాడు ఉదయమే కూర్చుని, పద్మ పరిస్థితి గురించి విపులమైన ఉత్తరం శ్రీదేవికి రాసి, హైదరాబాద్ కి పోస్టు చేసింది చారుమతి.

శ్రావణమాసం, నల్లటి మబ్బులు ముసురుకుని, ఉంది ఉంది వర్షం పడుతూంది. ఈ వర్షాలకి, బురదకి లెక్క చేయకుండా అలాగే, నీళ్ళలో తడుస్తూనే శ్రావణ మంగళ వారం వాయినాలకి వెళుతున్నారు ముత్తయిదువులు.

భానుమతి పెళ్లి అయిన మొదటి సంవత్సరం. అయినా అత్తగారు చనిపోయి ఇంకా ఏడాది కాలేదని శాంతమ్మ కూతురి చేత లక్ష్మీ పూజ చేయించ లేదు. ఆ రోజు ఉదయమే స్నానం చేసి సత్యనారాయణ స్వామి గుడికి వెళ్లి, కొబ్బరికాయ కొట్టి వచ్చింది భానుమతి.

నోములు నోచుకుంటున్న కొత్త పెళ్లి కూతుళ్ళను చూడగానే చారుమతి మనస్సు ఎక్కడికో తేలిపోతూంది. ఎప్పటికైనా తను కూడా భర్త సౌఖ్యం కోరుతూ అలా నోము నోచుకుంటుందా? చారుమతి మనసులో పెళ్ళితో ముడిపడే వ్యక్తి డాక్టర్ గిరిధారి. ఆమెకు నచ్చిన యువకుడు, పరిచయమైన వాడు అతను ఒక్కడే. ఆమె భవిష్యత్తును గురించిన కలలన్నీ అతని చుట్టూ తిరుగుతాయి. చారుమతి డాక్టర్ గిరిదారిని చూసి మూడేళ్ళు అవుతూంది. అతనితో తన పరిణయం అసాధ్యమని తెలుసు. కాని ప్రతి వ్యక్తి కలలకీ ఒక ఆలంబన కావాలి. గడ్డి పోచ అంత ఆశ వున్నా, ఆలంబన దొరికినా దానిమీద హర్మ్యాలు నిర్మిస్తాడు వ్యక్తి. గట్టి పునాదులు లేని ఆ హర్మ్యాలు ఒక రోజు కూలిపోతాయి. నిర్మించిన వ్యక్తి నిరాశతో కుంగి పోతాడు.

అదే జరిగింది చారుమతికి.

ఒక రోజు ఉదయమే ప్లీడరుగారి నౌకరు నూకరాజు పసుపు రాసిన శుభలేఖ తీసుకుని వచ్చాడు.

"చిన్నబ్బాయిగారికి పెళ్ళమ్మా. అయ్యగారు మీకీ శుభలేఖ ఇచ్చి రమ్మన్నారు" అన్నాడు.

భర్త చనిపోయిన నాలుగేళ్ల తరువాత కూడా ప్లీడరుగారు తమని జ్ఞాపకం పెట్టుకుని, కొడుకు శుభలేఖ పంపినందుకు శాంతమ్మ పొంగి పోయింది.

"అలాగా నూకరాజూ! అమ్మాయిది ఏ ఊరు?" అంది.

"రాజమండ్రి అమ్మా."

"బాగా కట్నాలు, కానుకలు ఉన్నాయా?"

"కలిగిన మారాజులు. నేకేమమ్మా! పన్నెండేలకి పై మాటే అని ఇనుకోడం."

"బాగుంది. ఉన్నవాళ్ళు ఇచ్చుకోకపోతే మాలాంటి వాళ్ళం ఇచ్చుకోగలమా? అబ్బాయి డాక్టరు పాసయ్యాడు. బుద్ధిమంతుడు. అమ్మాయి సుఖ పడుతుంది" అంది శాంతమ్మ.

"చిన్నబ్బాయి గారు రత్నం లాటి వారమ్మా. ఆరిది మా గొప్ప గుణం" అంటూ పొగిడాడు నూకరాజు. తరువాత శాంతమ్మ దగ్గిర సెలవు తీసుకుని వెళ్ళాడు.

చారుమతి తల్లి ఇచ్చిన శుభలేఖ అందుకుని చూసింది. 'అమ్మాయి పేరు రాధ. తండ్రి అడ్వకేటు. గిరిధారి-రాధ బాగుంది. పేర్లు కలిశాయి. వియ్యంకులిద్దరూ ప్లీడర్లే. సమ ఉజ్జీ. నేనెక్కడ, అతనెక్కడ? ఆకాశం మీద ఉండే చందమామ కోసం నేల మీది నించి చేతులు చాచాను' అనుకుంది చారుమతి.

మనసుకి ఎంత వేదాంతం చెప్పినా, ఒక పట్టాన స్థిమితం కుదరలేదు. స్కూలులో పాఠాలు చెప్పలేక పోయింది. శాంతంగా ఒక చోట కూర్చో లేకపోయింది.

సాయంత్రం ఇంటికి వస్తూనే చెల్లెలిని చూసి, "మాలతీ! సినిమాకి వెళదాం వస్తావా?" అంది.

స్కూలు ఉన్న రోజుల్లో సినిమాలకు వెళ్ళడం సాధారణంగా అలవాటు లేదు చారుమతికి. ఈ రోజు అక్క అలా అడిగేసరికి ఆశ్చర్యపోయింది మాలతి.

"వస్తాను, దేనికి వెళదాం?" అంది మాలతి.

"ఏదో ఒకటి" అంటూ ముఖం కడుక్కోవడానికి స్నానాల గది వైపు వెళ్లి పోయింది చారుమతి.

అక్కచెల్లెళ్లిద్దరూ సినిమాకి వెళతారని తెలిసి, గబగబా ఉప్మా చేసింది శాంతమ్మ. ఉప్మా తిని, కాఫీ తాగుతూ చారుమతి అడిగింది. "భగవతి ఏదమ్మా? మేం సినిమాకి వెళ్లామని తెలిస్తే అది మళ్ళీ అలిగి కూర్చుంటుంది."

"అది సీతా వాళ్ళింటికి వెళ్ళింది. మీరిద్దరూ వెళ్లి రండి. భగవతికి ఊళ్ళో ఉన్న సినిమాలన్నీ చూసినవే" అంది శాంతమ్మ.

తల్లి మాట మీద భగవతిని వదిలి చారుమతీ, మాలతీ సినిమాకి బయలు దేరారు.

"అభిమానం సినిమాకి వెళదామా? సావిత్రి ఉంది" అంది మాలతి దారిలో.

సినిమా చూస్తూ చారుమతి తన నిరాశాలని కొంచెం మరిచి పోగలిగింది. ఇంటర్వెల్ లో లైట్లు వెలిగాయి చుట్టూ పక్కల చూస్తున్న మాలతి ఒక్కసారి అక్కని మోచేత్తో పొడిచి, "వెనక ఎవరున్నారో చూడు" అంది.

చారుమతి వెనక్కి తిరిగి చూసి తన కళ్ళని తనే నమ్మలేక పోయింది. పై అంతస్థు మెత్తని పరుపు కుర్చీలలో భగవతి ఒక అపరిచితుడి పక్కన కూర్చుని ఉంది. అతనితో ఏదో చెప్పి పగలబడి నవ్వుతూంది. అతను చిలిపితనంగా భగవతి భుజం మీద చిన్నగా తట్టి నవ్వుతున్నాడు.

చారుమతీ, మాలతీ సిగ్గుతో కుంగి పోయారు. తరువాత సినిమా ఎలా చూసారో వాళ్ళకే తెలియదు.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

COMMENTS